

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 19.9.2025
COM(2025) 508 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2012/18/ΕΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ
ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΧΕΤΙΖΟΜΕΝΩΝ ΜΕ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2019-2022**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	2
1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ	3
1.1. Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις μονάδες	3
1.1.1. Αριθμός μονάδων	3
1.1.2. Εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης	6
1.1.3. Ενημέρωση του κοινού.....	8
1.1.4. Επιθεωρήσεις.....	10
1.1.5. Απαγόρευση λειτουργίας, κυρώσεις και άλλα μέσα καταναγκασμού	13
1.2. Στατιστικά στοιχεία για τα μεγάλα ατυχήματα	13
2 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ	18
3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	21

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα μεγάλα ατυχήματα που σχετίζονται με επικίνδυνες ουσίες συνιστούν σημαντική απειλή για τον άνθρωπο και το περιβάλλον και συχνά προκαλούν σημαντικές οικονομικές απώλειες και διαταράσσουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία 2012/18/ΕΕ¹ για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (στο εξής: οδηγία Seveso III) καθορίζει το σχετικό πλαίσιο για τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων με σκοπό την πρόληψη μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και τη διασφάλιση της κατάλληλης ετοιμότητας αντιμετώπισης, της πρόληψης και της αντιμετώπισης σε περίπτωση που, παρ' όλα αυτά, συμβούν τέτοια ατυχήματα.

Η εν λόγω οδηγία έπρεπε να μεταφερθεί από τα κράτη μέλη στο εθνικό τους δίκαιο έως την 1η Ιουνίου 2015 και καλύπτει μονάδες στις οποίες ενδέχεται να υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες (π.χ. κατά την επεξεργασία ή την αποθήκευση) σε ποσότητες που υπερβαίνουν ορισμένα κατώτατα όρια. Ανάλογα με τον αριθμό των επικίνδυνων ουσιών που υπάρχουν ή είναι πιθανόν να υπάρχουν, οι μονάδες κατηγοριοποιούνται σε κατώτερη ή ανώτερη βαθμίδα, με την πρόβλεψη αυστηρότερων απαιτήσεων για την ανώτερη βαθμίδα.

Ως εκ τούτου, η οδηγία Seveso III διαδραματίζει καίριο ρόλο στην καθοδήγηση της έντονα βιομηχανοποιημένης ΕΕ στην πορεία προς μηδενική ρύπανση από βιομηχανικά ατυχήματα, δέσμευση που προβλέπεται στην [Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία](#) και στο [σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση](#). Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση ανά τετραετία σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας Seveso III σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2. Η παρούσα έκθεση συνοψίζει τις παρατηρήσεις των κρατών μελών για την περίοδο 2019-2022, σύμφωνα με το άρθρο 29², για την παροχή πληροφοριών στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση εφαρμογής της οδηγίας Seveso III.

Ακολουθεί μια πρώτη έκθεση που δημοσιεύθηκε το 2021 και κάλυπτε την περίοδο 2015-2018³.

Η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει δύο μέρη:

- Στο μέρος I συνοψίζονται οι πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας Seveso III. Η ενότητα 1.1 καλύπτει τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν μέσω των εκθέσεων που υπέβαλαν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την εκτελεστική απόφαση 2014/896/ΕΕ της Επιτροπής⁴, οι οποίες

(¹) Οδηγία 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και για την τροποποίηση και στη συνέχεια την κατάργηση της οδηγίας 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 197 της 24.7.2012, σ. 1).

(²) Ελήφθησαν υπόψη δεδομένα για το Ηνωμένο Βασίλειο για τον αριθμό των μονάδων Seveso που είχαν αναφερθεί το 2019, όταν το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν ακόμη κράτος μέλος.

(³) Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματική λειτουργία της οδηγίας 2012/18/ΕΕ για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες για την περίοδο 2015-2018 [COM(2021) 599 final της 29.9.2021].

(⁴) Εκτελεστική απόφαση 2014/896/ΕΕ της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 2014, για τον καθορισμό του υποδείγματος για την κοινοποίηση πληροφοριών από τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας

επικεντρώνονται σε προβληματικούς τομείς που είχαν εντοπιστεί νωρίτερα και συμπληρώνονται με δεδομένα για τις μονάδες Seveso που αντλήθηκαν από τη βάση δεδομένων του συστήματος ανάκτησης πληροφοριών για τις μονάδες (eSPIRS)⁵. Σκοπός της σύνοψης αυτής είναι να αξιολογηθεί το επίπεδο της εφαρμογής της οδηγίας και να εντοπισθούν τυχόν ελλείψεις που χρειάζεται να αντιμετωπιστούν. Η ενότητα 1.2 συμπληρώνει την προηγούμενη ενότητα με δεδομένα σχετικά με ατυχήματα τα οποία ελήφθησαν από ανάλυση της βάσης δεδομένων μεγάλων ατυχημάτων (στο εξής: eMARS)⁶, την οποία χειρίζεται το Γραφείο Κινδύνων Μεγάλων Ατυχημάτων (στο εξής: MAHB) του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Στο μέρος II περιγράφονται οι προβλεπόμενες δράσεις που θα αναλάβει η Επιτροπή προκειμένου να συνεργαστεί με τα κράτη μέλη με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της πρόληψης των βιομηχανικών ατυχημάτων και της ετοιμότητας αντιμετώπισης, μεταξύ άλλων μέσω της αντιμετώπισης ελλείψεων στην εφαρμογή.

Όπως και στην περίπτωση προηγούμενων αξιολογήσεων, τα πορίσματα της παρούσας έκθεσης βασίζονται κυρίως στις πληροφορίες που περιέχονται στις εκθέσεις που υπέβαλαν τα κράτη μέλη και στη λεπτομερή ανάλυσή τους⁷, καθώς και σε άλλα σχετικά δεδομένα που αντλήθηκαν από τις βάσεις δεδομένων eSPIRS και eMARS.

Οι εκθέσεις των 27 κρατών μελών που καλύπτουν την περίοδο αναφοράς 2019-2022 και τις προηγούμενες περιόδους αναφοράς είναι δημόσια διαθέσιμες⁸.

1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

Τα 27 κράτη μέλη υπέβαλαν τις τετραετείς εκθέσεις τους στην Επιτροπή για την περίοδο 2019-2022.

1.1. Στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις μονάδες

1.1.1. Αριθμός μονάδων

Το 2022 συνολικά 11 059 μονάδες στην ΕΕ των 27 ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας Seveso III (πρβλ. *διάγραμμα 1*). Πρόκειται για αύξηση της τάξεως των 168 μονάδων σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, ενώ οι 10 836 μονάδες αναφέρθηκαν στα ίδια 27 κράτη μέλη το 2018⁹. Κατά την περίοδο αναφοράς, τα κράτη

2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2014) 9335].

(⁵) [EUROPA — Πίνακας εργαλείων eSPIRS — Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#).

(⁶) Σύστημα αναφοράς μεγάλων ατυχημάτων (<https://emars.jrc.ec.europa.eu>).

(⁷) [Analysis and summary of Member States' reports on implementation of Directive 2012/18/EU on the control of major accident hazards involving dangerous substances according to the format established by Commission Implementing Decision 2014/896/EU](#) (Ανάλυση και σύνοψη των εκθέσεων των κρατών μελών σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2012/18/ΕΕ για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες σύμφωνα με το υπόδειγμα που καθορίστηκε με την εκτελεστική απόφαση 2014/896/ΕΕ της Επιτροπής).

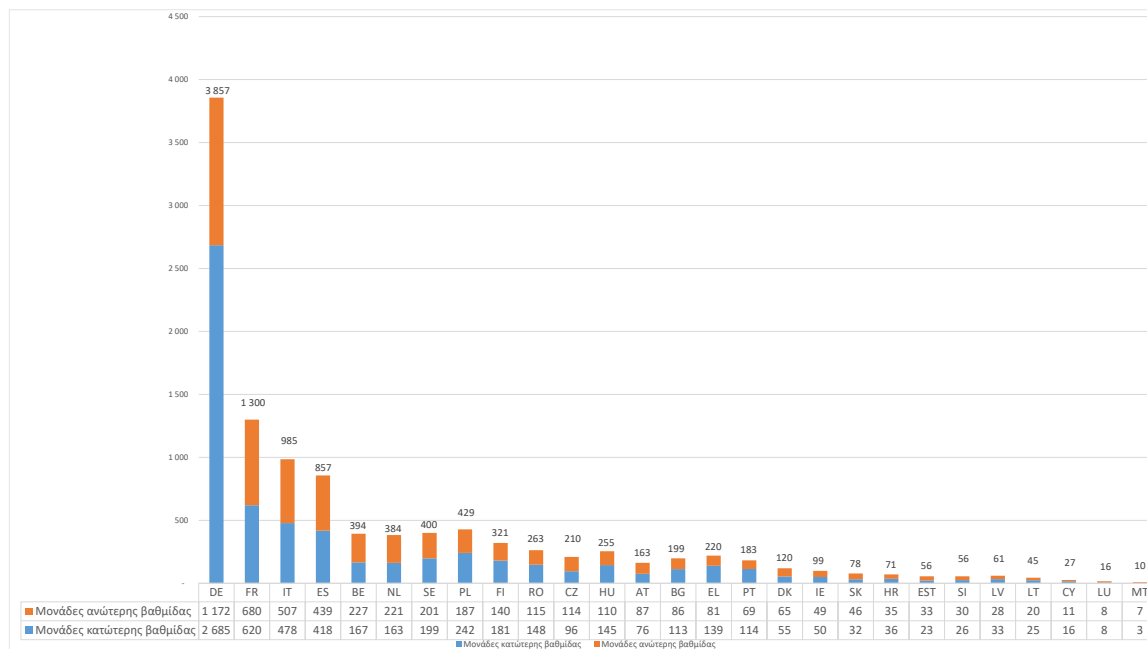
(⁸) <https://circabc.europa.eu/w/browse/4cc9ca17-0920-4d8a-8796-6ffa170612b7>.

(⁹) Ωστόσο, με την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ, ο συνολικός αριθμός μονάδων Seveso που αναφέρθηκε το 2022 ήταν χαμηλότερος από τον συνολικό αριθμό μονάδων Seveso που αναφέρθηκε

μέλη με το μεγαλύτερο ποσοστό μονάδων Seveso ήταν η Γερμανία (34 %), η Γαλλία (11 %), η Ιταλία (9 %), η Ισπανία (8 %) και η Πολωνία (4 %).

Τα ποσοστά των μονάδων ανώτερης βαθμίδας¹⁰ και κατώτερης βαθμίδας¹¹ ήταν σταθερά κατά την περίοδο αναφοράς και από την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, με 43 % κατά μέσο όρο να είναι μονάδες ανώτερης βαθμίδας και 57 % μονάδες κατώτερης βαθμίδας.

Διάγραμμα 1: Αριθμός μονάδων Seveso το 2022¹²

Όπως φαίνεται στο *Figure 2*, παρατηρήθηκε μια αργή αλλά σταθερή αύξηση έως το 2018 στον αριθμό των μονάδων που καλύπτονται από την οδηγία. Η αύξηση αυτή πρέπει να ιδωθεί υπό το πρίσμα των τριών γύρων διεύρυνσης της ΕΕ που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου (2004, 2007 και 2013) και της αλλαγής του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας Seveso III μετά την αναθεώρηση της οδηγίας 96/82 της 9ης Δεκεμβρίου 1982 για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων

το 2018 (κατά 717). Ο αριθμός αυτός περιλάμβανε δεδομένα από το Ηνωμένο Βασίλειο, το οποίο ήταν τότε η χώρα με τον τέταρτο υψηλότερο αριθμό μονάδων Seveso στην ΕΕ.

(¹⁰) Άρθρο 3 παράγραφος 2 της οδηγίας Seveso III: «μονάδα κατώτερης βαθμίδας», μονάδα όπου υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες σε ποσότητες ίσες ή μεγαλύτερες των ποσοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι μέρος 1 στήλη 2 ή στο παράρτημα Ι μέρος 2 στήλη 2, αλλά μικρότερες των ποσοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι μέρος 1 στήλη 3 ή στο παράρτημα Ι μέρος 2 στήλη 3, χρησιμοποιώντας, όπου έχει εφαρμογή, τον αθροιστικό κανόνα που καθορίζεται στη σημείωση 4 του παραρτήματος Ι.

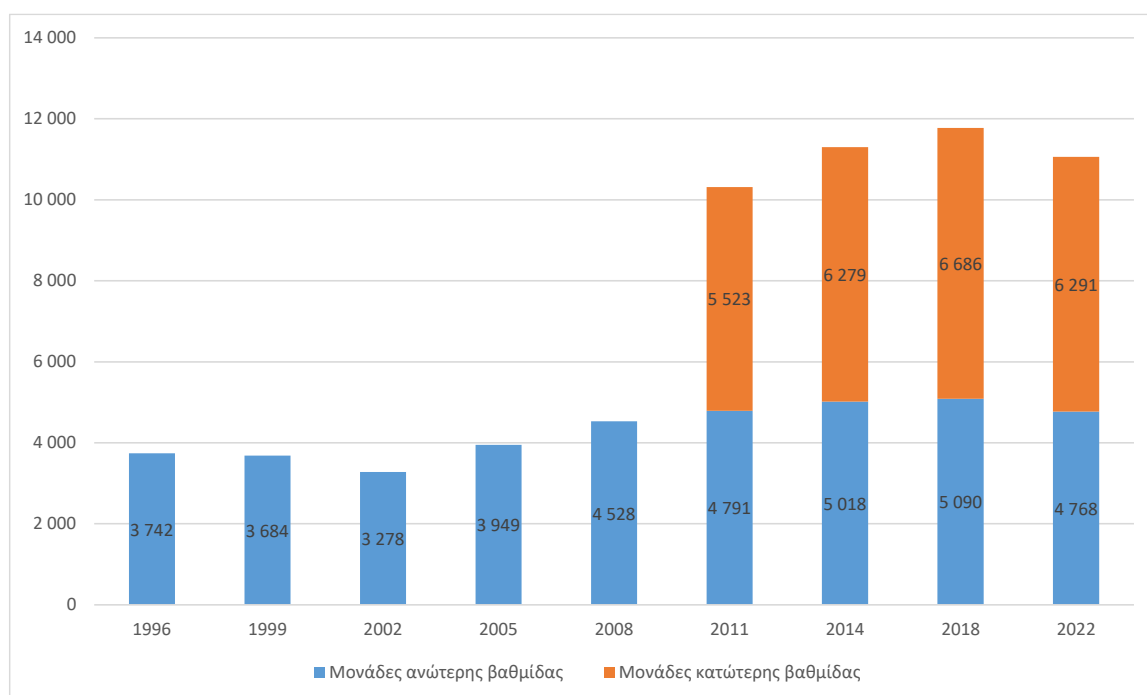
(¹¹) Άρθρο 3 παράγραφος 3 της οδηγίας Seveso III: «μονάδα ανώτερης βαθμίδας», μονάδα όπου υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες σε ποσότητες ίσες ή μεγαλύτερες των ποσοτήτων που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι μέρος 1 στήλη 3 ή στο παράρτημα Ι μέρος 2 στήλη 3, χρησιμοποιώντας, όπου έχει εφαρμογή, τον αθροιστικό κανόνα που καθορίζεται στη σημείωση 4 του παραρτήματος Ι.

(¹²) Πηγή: eSPIRS.

με επικίνδυνες ουσίες¹³ (στο εξής: οδηγία Seveso II) το 2012. Τα στοιχεία για τις μονάδες κατώτερης βαθμίδας ξεκίνησαν να κοινοποιούνται από την περίοδο αναφοράς 2009-2011.

Μετά το 2018 η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση οδήγησε σε μείωση του συνολικού αριθμού μονάδων Seveso σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο, καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν, το 2018, η χώρα με τον τέταρτο υψηλότερο αριθμό μονάδων Seveso στην ΕΕ (8 %). Ωστόσο, όπως προαναφέρθηκε, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο αριθμός των μονάδων Seveso στα ίδια 27 κράτη μέλη της ΕΕ αυξήθηκε ελαφρώς μεταξύ 2018 και 2022.

Διάγραμμα 2: Εξέλιξη του αριθμού μονάδων Seveso κατά το διάστημα 1996-2022¹⁴

Οι συνηθέστερες ειδικές κατηγορίες δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στην οδηγία Seveso III κατά την περίοδο αναφοράς είναι οι εξής¹⁵:

(¹³) Οδηγία 96/82/ΕΚ του Συμβουλίου, της 9ης Δεκεμβρίου 1996, για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες (ΕΕ L 10 της 14.1.1997, σ. 13).

(¹⁴) Πηγή: eSPIRS. Τα δεδομένα για το 1996 και το 1999 δεν είναι απολύτως συγκρίσιμα λόγω των διαφορετικών ορισμών των μονάδων και των εγκαταστάσεων. Για διαφορετικές εγκαταστάσεις στην ίδια μονάδα ενδέχεται να έχουν υποβληθεί χωριστές εκθέσεις, κάτι που εξηγεί την εμφανή μείωση το 2002. Επιπλέον, πέραν της ταξινόμησης των επικίνδυνων ουσιών, η ταξινόμηση άλλαξε με την οδηγία Seveso III.

(¹⁵) Πηγή: eSPIRS.

- 1) Παραγωγή, προμήθεια και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας (15 %)
- 2) Αποθήκευση καυσίμων (11 %)
- 3) Χονδρικό και λιανικό εμπόριο (9 %)

1.1.2. Εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης

Το άρθρο 12 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας Seveso III απαιτεί από τους φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν στις αρμόδιες αρχές τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση των εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης (στο εξής: ΕΣΕΑ) για τις μονάδες της ανώτερης βαθμίδας. Τα σχέδια αυτά είναι σημαντικά για να υπάρχει δυνατότητα ταχείας και συντονισμένης αντίδρασης σε περίπτωση μεγάλων ατυχημάτων και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ελαχιστοποίηση των επιπτώσεών τους. Τα σχέδια έκτακτης ανάγκης πρέπει επίσης να επανεξετάζονται και να υποβάλλονται σε δοκιμή ανά μέγιστα διαστήματα τριών ετών (άρθρο 12 παράγραφος 6 της οδηγίας).

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να αποφασίσουν, με βάση τις πληροφορίες της έκθεσης ασφαλείας και παραθέτοντας τους σχετικούς λόγους, ότι δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται η απαίτηση κατάρτισης ΕΣΕΑ (άρθρο 12 παράγραφος 8 της οδηγίας).

1.1.2.1. Κατάρτιση εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης

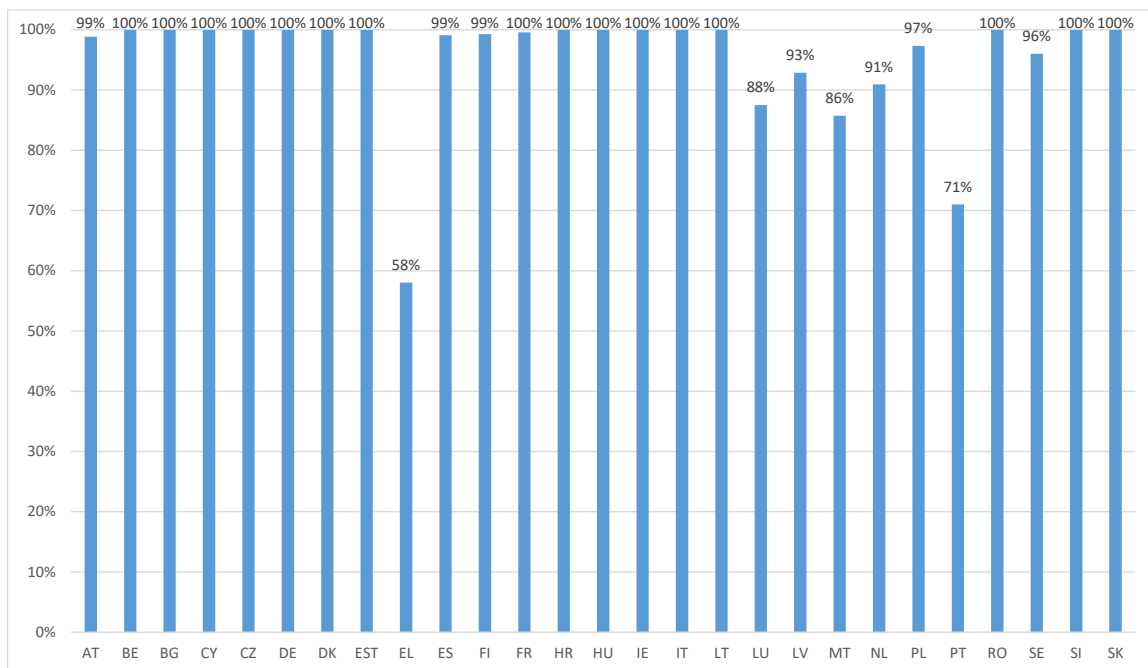
Όπως φαίνεται στο *Figure 3*, στο τέλος της περιόδου αναφοράς καταρτίστηκαν ΕΣΕΑ για τις περισσότερες μονάδες ανώτερης βαθμίδας για τις οποίες αυτό απαιτούνταν. Κατά μέσο όρο, το 96 % των μονάδων ανώτερης βαθμίδας διέθεταν ΕΣΕΑ κατά την περίοδο αναφοράς ή τους είχε χορηγηθεί άδεια να μην προβούν στην κατάρτισή του.

Ο συχνότερος λόγος που επικαλούνται οι αρμόδιες αρχές για να επιτρέψουν τη μη κατάρτιση ΕΣΕΑ είναι ότι, με βάση την εκτίμησή τους, οι συνέπειες των μεγάλων ατυχημάτων δεν θα επεκταθούν πέρα από τα όρια του χώρου της μονάδας και/ή δεν θα έχουν δυνητικό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Άλλες αιτιολογήσεις που παρασχέθηκαν ήταν η έλλειψη συνεχούς παρουσίας επικίνδυνων ουσιών στη μονάδα, η έλλειψη ευάλωτων στοιχείων στα στοιχεία που περιβάλλουν τις μονάδες και οι περιορισμένες επιπτώσεις ενός πιθανού ατυχήματος.

Το υπόλοιπο 4 % των μονάδων ανώτερης βαθμίδας δεν διέθετε ΕΣΕΑ, κάτι που υποδηλώνει μη συμμόρφωση με την οδηγία Seveso III ή αναφορά σφαλμάτων. Η κατάσταση διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών — βλ. διάγραμμα 3.

Διάγραμμα 3: Ποσοστό των μονάδων ανώτερης βαθμίδας για τις οποίες καταρτίστηκε εξωτερικό σχέδιο έκτακτης ανάγκης ή δεν απαιτούνταν η κατάρτιση ΕΣΕΑ κατά την περίοδο αναφοράς¹⁶

(¹⁶) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών και eSPIRS.

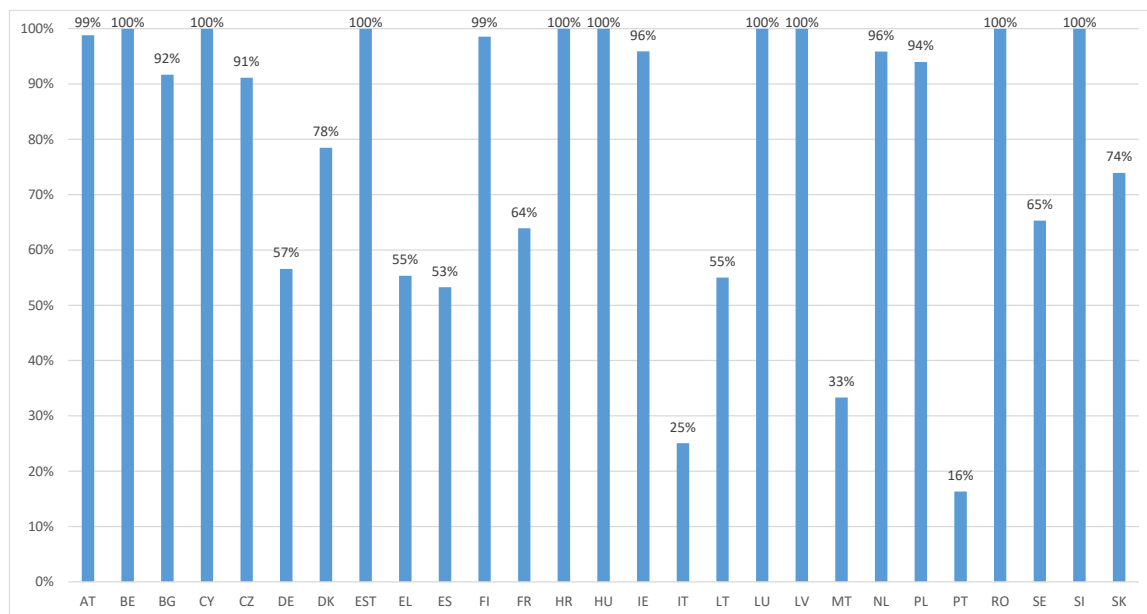

1.1.2.2. Δοκιμή και επανεξέταση των εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης

Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 12 παράγραφος 6 της οδηγίας Seveso III σχετικά με την επανεξέταση και τη δοκιμή του ΕΣΕΑ, η περίοδος αναφοράς 2019-2022 δείχνει μείωση του αριθμού των εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης που επανεξετάζονται, υποβάλλονται σε δοκιμή και, όπου απαιτείται, επικαιροποιούνται σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα τρία έτη σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς.

Το 2022 το 21 % των υφιστάμενων ΕΣΕΑ δεν είχαν υποβληθεί σε δοκιμή κατά την τελευταία τριετία. Αυτό εξηγείται συνήθως από τις δυσκολίες που προκάλεσε η πανδημία COVID-19. Άλλοι λόγοι που προβλήθηκαν είναι η έλλειψη ανθρώπινων πόρων, η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων και το γεγονός ότι δεν παρέχονταν τα απαραίτητα στοιχεία για τα εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης. Οι πληροφορίες που αναφέρθηκαν παρουσιάζονται στο *Figure 4*.

Διάγραμμα 4: Ποσοστό μονάδων ανώτερης βαθμίδας για τις οποίες τα εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης υποβλήθηκαν σε δοκιμή κατά την περίοδο 2019-2022¹⁷

1.1.3. Ενημέρωση του κοινού

Σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1, τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παράρτημα V να είναι μονίμως διαθέσιμες στο κοινό, ακόμα και σε ηλεκτρονική μορφή, καθώς και να επικαιροποιούνται.

Σύμφωνα με το παράρτημα V, όλες οι μονάδες υποχρεούνται να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ονομασία και την τοποθεσία της μονάδας, τη δραστηριότητα της μονάδας, τις υπάρχουσες επικίνδυνες ουσίες και την ημερομηνία της τελευταίας επιθεώρησης. Οι μονάδες ανώτερης βαθμίδας πρέπει να καθιστούν διαθέσιμες πρόσθετες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων μιας περίληψης για το κοινό σχετικά με τη φύση των κινδύνων ατυχήματος, πληροφοριών σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας, καθώς και σχετικών πτυχών του εξωτερικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης, και, κατά περίπτωση, ένδειξης του αν η μονάδα βρίσκεται κοντά στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους με πιθανότητα μεγάλου ατυχήματος με διασυνοριακές επιπτώσεις.

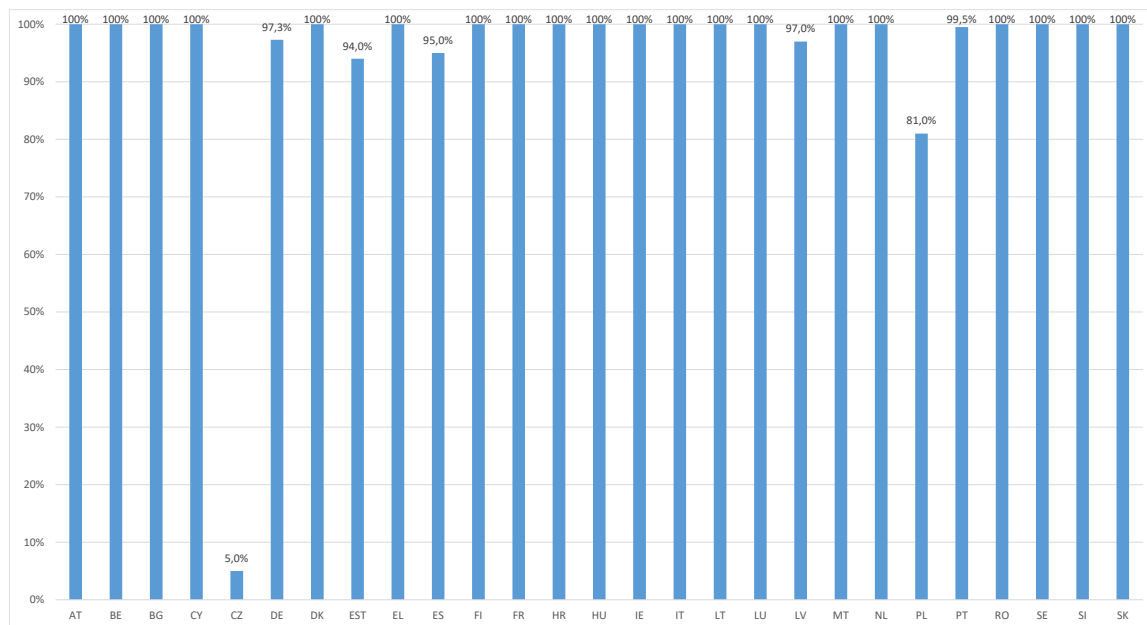
Ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να αναφέρουν το ποσοστό των μονάδων για τις οποίες οι πληροφορίες που παρατίθενται στο παράρτημα V της οδηγίας δεν ήταν διαθέσιμες. Συνολικά, η διάταξη αυτή εφαρμόζεται ικανοποιητικά, με πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στο κοινό σε μόνιμη βάση, μεταξύ άλλων και ηλεκτρονικά, για το 96 % του συνόλου των μονάδων σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα περισσότερα κράτη μέλη συμμορφώνονται πλήρως με τις διατάξεις της οδηγίας Seveso III σχετικά με τη διαθεσιμότητα πληροφοριών σε μόνιμη βάση σύμφωνα με το παράρτημα V. Μόνο ένας περιορισμένος αριθμός κρατών μελών ανέφεραν ότι οι πληροφορίες που ζητήθηκαν βάσει του παραρτήματος V δεν ήταν διαθέσιμες σε μόνιμη βάση σε σχέση με ορισμένες μονάδες ανώτερης βαθμίδας. Για τις περισσότερες από αυτές, οι πληροφορίες αυτές τέθηκαν στη

(¹⁷) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών και eSPIRS.

διάθεση του κοινού κατόπιν αιτήματος. Εντοπίστηκαν επίσης ορισμένα σφάλματα αναφοράς.

Οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται στο *Figure 5*.

*Διάγραμμα 5: Ποσοστό των μονάδων για τις οποίες οι πληροφορίες στο παράρτημα V είναι μονίμως διαθέσιμες στο κοινό*¹⁸

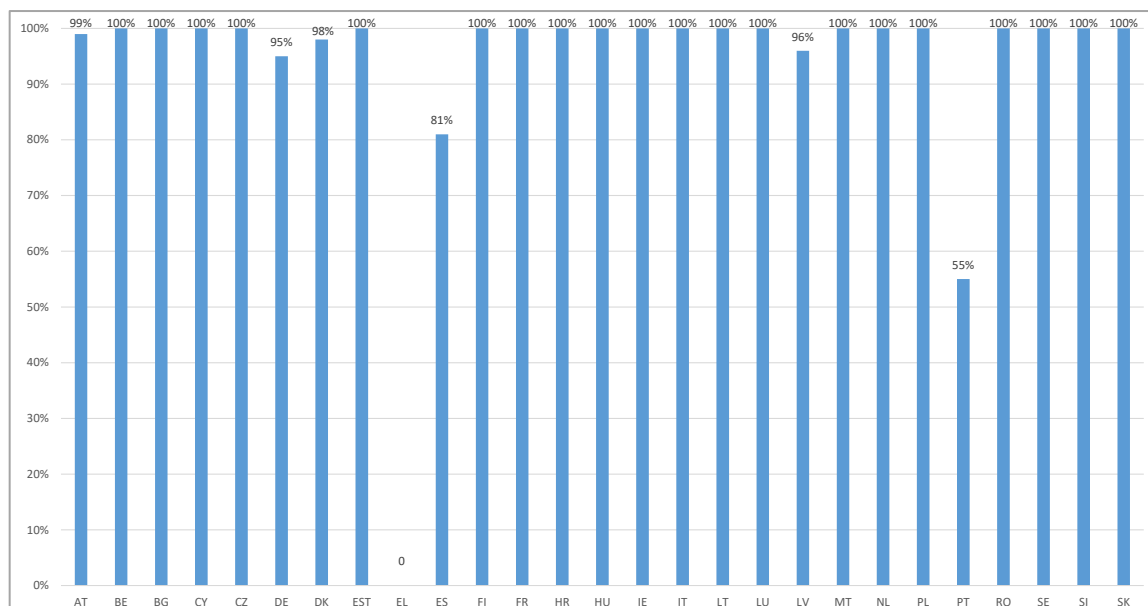
Το άρθρο 14 παράγραφος 2 στοιχείο α) απαιτεί, μόνο για τις μονάδες ανώτερης βαθμίδας, τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι όλα τα πρόσωπα που ενδέχεται να πληγούν από μεγάλο ατύχημα λαμβάνουν τακτικά και με την πλέον ενδεδειγμένη μορφή, χωρίς να χρειάζεται να τις ζητήσουν, σαφείς και εύληπτες πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας και την απαιτούμενη συμπεριφορά σε περίπτωση μεγάλου ατυχήματος.

Το 2022 οι πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας και την απαιτούμενη συμπεριφορά σε περίπτωση μεγάλου ατυχήματος τίθεντο στη διάθεση του ενδιαφερόμενου κοινού με ενεργό τρόπο για το 96 % του συνόλου των μονάδων ανώτερης βαθμίδας στην ΕΕ των 27. Πρόκειται για βελτίωση σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς κατά την οποία οι εν λόγω πληροφορίες κατέστησαν διαθέσιμες για το 91 % του συνόλου των μονάδων ανώτερης βαθμίδας στην ΕΕ των 27, με τα περισσότερα κράτη μέλη να συμμορφώνονται πλήρως με τις διατάξεις της οδηγίας Seveso III και με μικρό μόνο αριθμό κρατών μελών να αναφέρουν ότι οι πληροφορίες αυτές δεν κατέστησαν διαθέσιμες. Οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται στο *διάγραμμα 6* κατωτέρω.

Τα συνηθέστερα μέσα με τα οποία οι πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας και την απαιτούμενη συμπεριφορά διατηρήθηκαν σε μόνιμη βάση διαθέσιμες κατά την περίοδο αναφοράς ήταν το διαδίκτυο (22 κράτη μέλη της ΕΕ), ακολουθούμενο από τα ενημερωτικά φυλλάδια (5 κράτη μέλη της ΕΕ), τις εφημερίδες και τα έντυπα.

(¹⁸) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών.

Διάγραμμα 6: Ποσοστό (%) των μονάδων ανώτερης βαθμίδας για τις οποίες οι πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα ασφαλείας και τις απαιτούμενες συμπεριφορές δεν τίθεντο στη διάθεση του κοινού με ενεργό τρόπο¹⁹

1.1.4. Επιθεωρήσεις

Το άρθρο 20 της οδηγίας Seveso III απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν σύστημα επιθεώρησης, καθώς και πρόγραμμα επιθεωρήσεων για όλες τις μονάδες. Οι μονάδες ανώτερης βαθμίδας πρέπει να επιθεωρούνται κάθε 12 μήνες και οι μονάδες κατώτερης βαθμίδας κάθε 36 μήνες, εκτός αν έχει καταρτιστεί πρόγραμμα επιθεωρήσεων με βάση συστηματική εκτίμηση.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 5, η συστηματική εκτίμηση των κινδύνων των αντίστοιχων μονάδων πρέπει να βασίζεται, τουλάχιστον, στις πιθανές επιπτώσεις των συγκεκριμένων μονάδων στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον, καθώς και στο ιστορικό της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις της οδηγίας Seveso III. Τα κριτήρια αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν τουλάχιστον το ίδιο επίπεδο αποτελεσματικότητας με τις επιθεωρήσεις που διενεργούνται σε ετήσια ή τριετή βάση. Η εν λόγω διάταξη καλύπτει τόσο τις μονάδες ανώτερης βαθμίδας όσο και τις μονάδες κατώτερης βαθμίδας.

Ανάλογα με την περίπτωση, λαμβάνονται επίσης υπόψη τα σχετικά ευρήματα των επιθεωρήσεων στο πλαίσιο άλλης νομοθεσίας της ΕΕ.

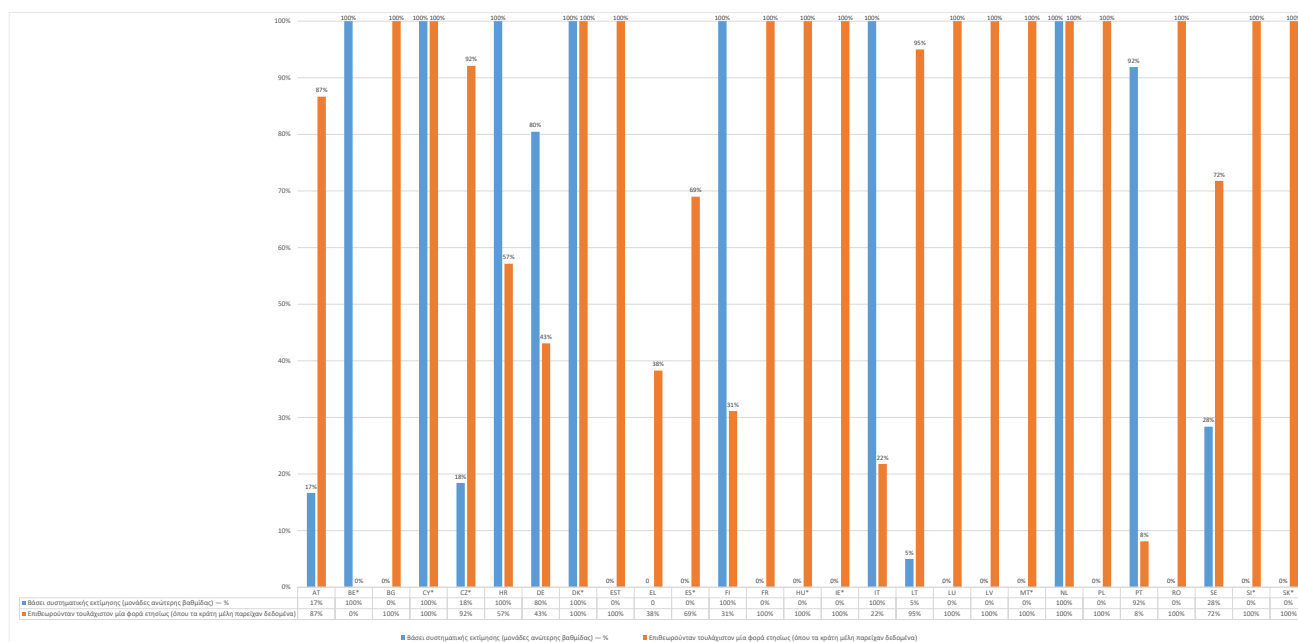
Με βάση τα δεδομένα που υπέβαλαν οι αρμόδιες αρχές για την περίοδο αναφοράς, το 65 % κατά μέσο όρο των μονάδων ανώτερης βαθμίδας της ΕΕ των 27 επιθεωρούνταν τουλάχιστον σε ετήσια βάση (πρβλ. *Figure 7*). Για τις υπόλοιπες μονάδες, το πρόγραμμα επιθεωρήσεων, συμπεριλαμβανομένης της συχνότητας των επιτόπιων επισκέψεων,

(¹⁹) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών και eSPIRS.

βασίζεται σε συστηματική εκτίμηση του κινδύνου μεγάλων ατυχημάτων στην αντίστοιχη μονάδα²⁰.

Όσον αφορά τις μονάδες κατώτερης βαθμίδας, οι επιθεωρήσεις πραγματοποιούνται κατά μέσο όρο τουλάχιστον μία φορά ανά τριετία στο 86 % των μονάδων κατώτερης βαθμίδας της ΕΕ των 27 (πρβλ. διάγραμμα 8)²¹.

Διάγραμμα 7: Ποσοστό των μονάδων ανώτερης βαθμίδας που επιθεωρούνται ανά κράτος μέλος²²

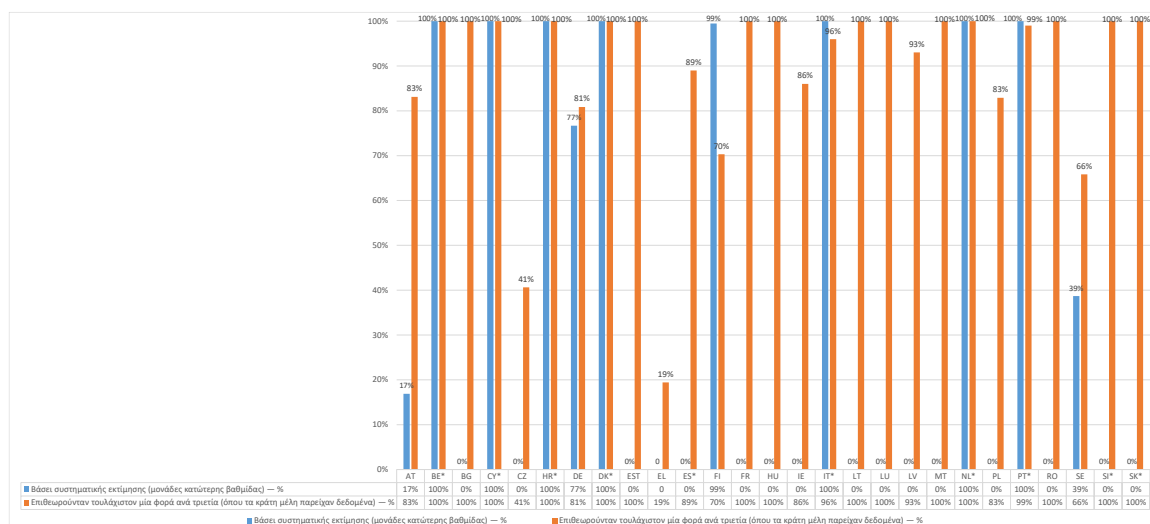

(²⁰) Ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν αλληλεπικαλυπτόμενα δεδομένα μεταξύ αυτών των τύπων επιθεωρήσεων, καθώς ορισμένες μονάδες επιθεωρούνται βάσει συστηματικής εκτίμησης των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων και επιθεωρούνται επίσης τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

(²¹) Όσον αφορά τις μονάδες ανώτερης βαθμίδας, ορισμένα κράτη μέλη ανέφεραν αλληλεπικαλυπτόμενα δεδομένα, καθώς ορισμένες μονάδες επιθεωρούνται βάσει συστηματικής εκτίμησης, ενώ εξακολουθούν να επιθεωρούνται ανά τριετία.

(²²) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών και eSPIRS.

Διάγραμμα 8: Ποσοστό των μονάδων κατώτερης βαθμίδας που επιθεωρούνται ανά κράτος μέλος²³

Συνολικά, το ποσοστό των μονάδων ανώτερης βαθμίδας που επιθεωρούνται τουλάχιστον ετησίως μειώθηκε για την περίοδο 2019-2022 σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, με το 65 % των μονάδων ανώτερης βαθμίδας να επιθεωρούνται ετησίως έναντι 69 % για την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Ωστόσο, το ποσοστό των μονάδων κατώτερης βαθμίδας που επιθεωρούνται τουλάχιστον ανά τριετία αυξήθηκε από 65 % σε 86 % από την τελευταία περίοδο αναφοράς. Αρκετά κράτη μέλη ανέφεραν ότι οι επιθεωρήσεις ήταν λιγότερο συχνές στη χώρα τους κατά την περίοδο 2019-2022 λόγω της πανδημίας COVID-19.

Τα περισσότερα κράτη μέλη ανέφεραν ότι η εθνική τους νομοθεσία ή οι διοικητικές οδηγίες προβλέπουν συντονισμένες ή κοινές επιθεωρήσεις με επιθεωρήσεις που διενεργούνται βάσει άλλης νομοθεσίας της ΕΕ, ιδίως της οδηγίας 2010/75/ΕΕ περί βιομηχανικών εκπομπών (στο εξής: OBE)²⁴ ή της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2193 για τις μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης (στο εξής: οδηγία για τις μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης)²⁵.

1.1.5. Απαγόρευση λειτουργίας, κυρώσεις και άλλα μέσα καταναγκασμού

Σύμφωνα με το άρθρο 19 της οδηγίας Seveso III, τα κράτη μέλη πρέπει να απαγορεύουν τη λειτουργία μονάδας εάν τα μέτρα που έλαβε ο φορέας εκμετάλλευσης με σκοπό την πρόληψη ή τον μετριασμό των κινδύνων μεγάλου ατυχήματος είναι σαφώς ανεπαρκή, για παράδειγμα σοβαρές παραλείψεις όσον αφορά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων που προσδιορίζονται στην έκθεση της επιθεώρησης.

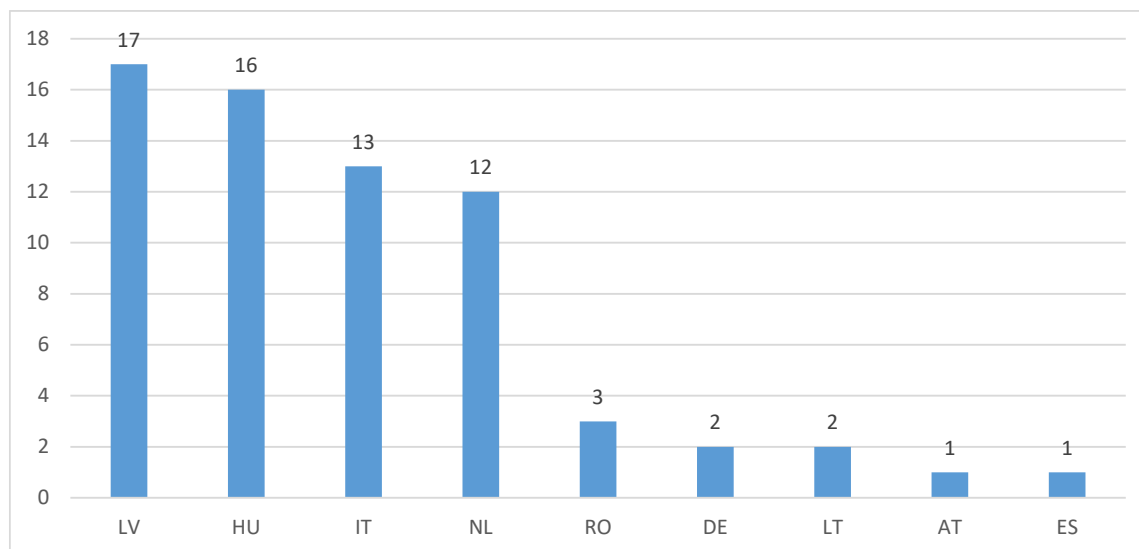
(²³) Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών και eSPIRS.

(²⁴) Οδηγία 2010/75/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί βιομηχανικών εκπομπών (ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης) και οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1785 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Απριλίου 2024 (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

(²⁵) Οδηγία (ΕΕ) 2015/2193 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τον περιορισμό των εκπομπών ορισμένων ρύπων στην ατμόσφαιρα από μεσαίου μεγέθους μονάδες καύσης (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ).

Συνολικά, κατά την περίοδο αναφοράς, εννέα κράτη μέλη δεν ανέφεραν απαγόρευση λειτουργίας εγκατάστασης με την αιτιολογία ότι τα μέτρα που έλαβε ο φορέας εκμετάλλευσης με σκοπό την πρόληψη και τον μετριασμό μεγάλου ατυχήματος ήταν σαφώς ανεπαρκή. Αυτό αφορούσε 67 μονάδες που αντιπροσωπεύουν το 0,6 % του συνόλου των μονάδων Seveso της ΕΕ των 27 (πρβλ. *διάγραμμα 9*).

Διάγραμμα 9: Συνολικός αριθμός μονάδων για τις οποίες απαγορεύτηκε η λειτουργία κατά την περίοδο αναφοράς²⁶

1.2. Στατιστικά στοιχεία για τα μεγάλα ατυχήματα

Ο αριθμός μεγάλων ατυχημάτων είναι ένας από τους κύριους δείκτες μέτρησης της συνολικής αποτελεσματικότητας της οδηγίας Seveso III όσον αφορά την ελαχιστοποίησή τους και την ελαχιστοποίηση των επιβλαβών επιπτώσεών τους. Σύμφωνα με το άρθρο 18, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να κοινοποιούν στην Επιτροπή τα μεγάλα ατυχήματα που συνέβησαν στο έδαφός τους και τα οποία πληρούν τα ποσοτικά κριτήρια του παραρτήματος VI:

- Κριτήριο 1: μεγάλο ατύχημα που πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: Σχετίζεται με επικίνδυνες ουσίες, προκαλεί σωματικές βλάβες και ζημιές σε ακίνητη περιουσία, προκαλεί άμεσες βλάβες στο περιβάλλον, προκαλεί υλικές ζημιές, προκαλεί διασυννοριακές ζημιές.
- Κριτήριο 2: τα ατυχήματα ή «οιονεί ατυχήματα» τα οποία τα κράτη μέλη κρίνουν ότι παρουσιάζουν ιδιαίτερο τεχνικό ενδιαφέρον για την πρόληψη των μεγάλων ατυχημάτων και για τον περιορισμό των συνεπειών τους και δεν ανταποκρίνονται στα ποσοτικά κριτήρια που ορίζονται στο κριτήριο 1.

Η αναφορά τέτοιων συμβάντων πραγματοποιείται μέσω ειδικής βάσης δεδομένων (eMARS)²⁷ που τίθεται στη διάθεση των κρατών μελών για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής διδαγμάτων που αντλούνται από ατυχήματα σχετιζόμενα με επικίνδυνες

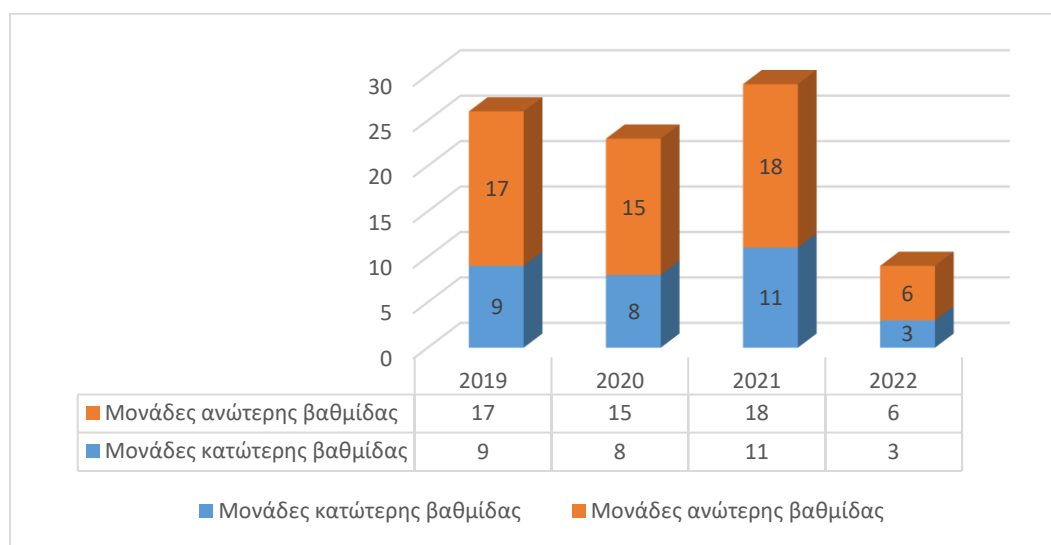
⁽²⁶⁾ Πηγή: Εκθέσεις εφαρμογής των κρατών μελών.

⁽²⁷⁾ [EUROPA — Πίνακας εργαλείων eMARS — Ευρωπαϊκή Επιτροπή](#).

ουσίες προκειμένου να βελτιωθεί η πρόληψη των χημικών ατυχημάτων και ο μετριασμός των πιθανών συνεπειών.

Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς 2019-2022, δημοσιεύτηκαν συνολικά 87 ατυχήματα στη βάση δεδομένων eMARS²⁸, εκ των οποίων 62 αναφέρθηκαν ως μεγάλα ατυχήματα (που πληρούσαν το πρώτο κριτήριο του παραρτήματος VI), 24 ως οιονεί ατυχήματα και 1 ως «άλλο» συμβάν, όπως φαίνεται στα *διαγράμματα 10 και 11*. Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου, τα περισσότερα ατυχήματα που έχουν δημοσιευθεί μέχρι στιγμής έλαβαν χώρα σε μονάδες ανώτερης βαθμίδας (ο χρόνος ολοκλήρωσης και δημοσίευσης των εκθέσεων μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με το πότε ολοκληρώνονται τελικά οι έρευνες και οι νομικές διαδικασίες).

Διάγραμμα 10: Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος επέλευσης και ανά βαθμίδα κατά τα έτη 2019-2022²⁹

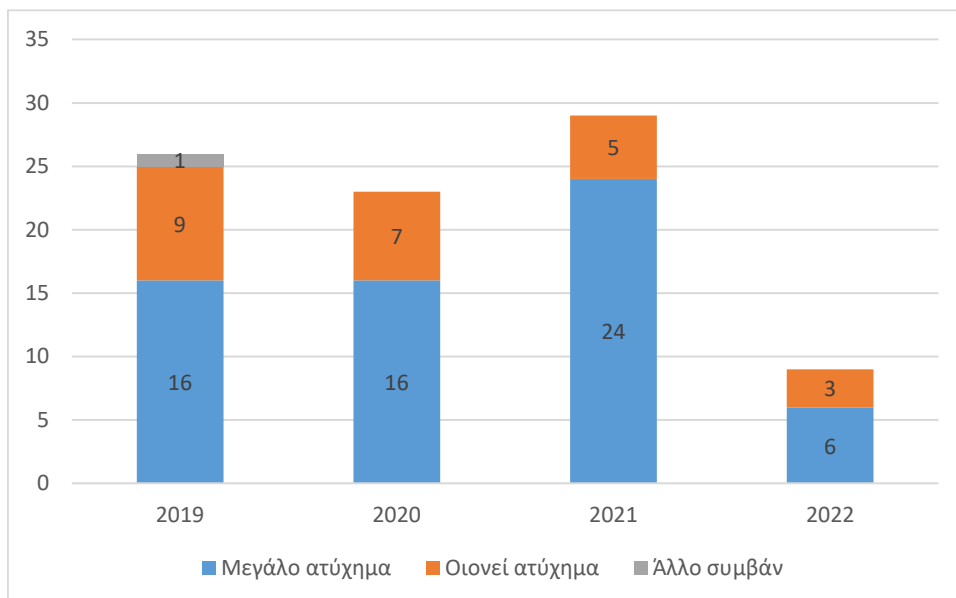

Διάγραμμα 11: Αριθμός ατυχημάτων ανά έτος επέλευσης και ανά τύπο συμβάντος τα έτη 2019-2022³⁰

(²⁸) Πηγή: eMARS. Ατυχήματα που βρίσκονται ακόμη υπό εξέταση ή υπό διερεύνηση και ατυχήματα σε κατάσταση επεξεργασίας δεν αναφέρθηκαν.

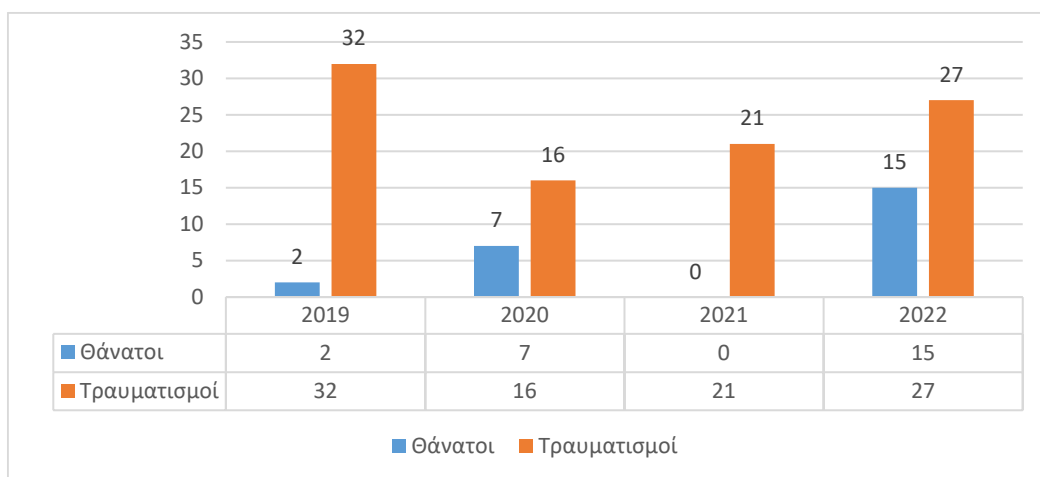
(²⁹) Πηγή: eMARS.

(³⁰) Πηγή: eMARS.

Τα κράτη μέλη που υπέβαλαν έκθεση δημοσιεύουν επίσης δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των θανάτων και των τραυματισμών σε μεγάλα ατυχήματα και τον αριθμό των ατυχημάτων που οδήγησαν σε θανάτους και τραυματισμούς (πρβλ. *διάγραμμα 12*). Συνολικά, κατά την περίοδο αναφοράς 2019-2022, 21 περιστατικά που αναφέρθηκαν αφορούσαν θανάτους (39 θάνατοι εντός του χώρου της μονάδας και 1 θάνατος εκτός του χώρου της μονάδας) και 22 περιστατικά αφορούσαν τραυματισμούς (127 τραυματισμοί εντός του χώρου της μονάδας και 28 τραυματισμοί εκτός του χώρου της μονάδας). 35 ατυχήματα πληρούσαν το κριτήριο του ελάχιστου κατώτατου ορίου για υλικές ζημιές ύψους τουλάχιστον δύο εκατομμυρίων ευρώ στη μονάδα, σύμφωνα με το σημείο 4 στοιχείο α) του παραρτήματος VI της οδηγίας Seveso III.

Διάγραμμα 12: Αριθμός θανάτων και τραυματισμών σε μεγάλα ατυχήματα σε μονάδες Seveso στα κράτη μέλη της ΕΕ κατά τα έτη 2019-2022³¹

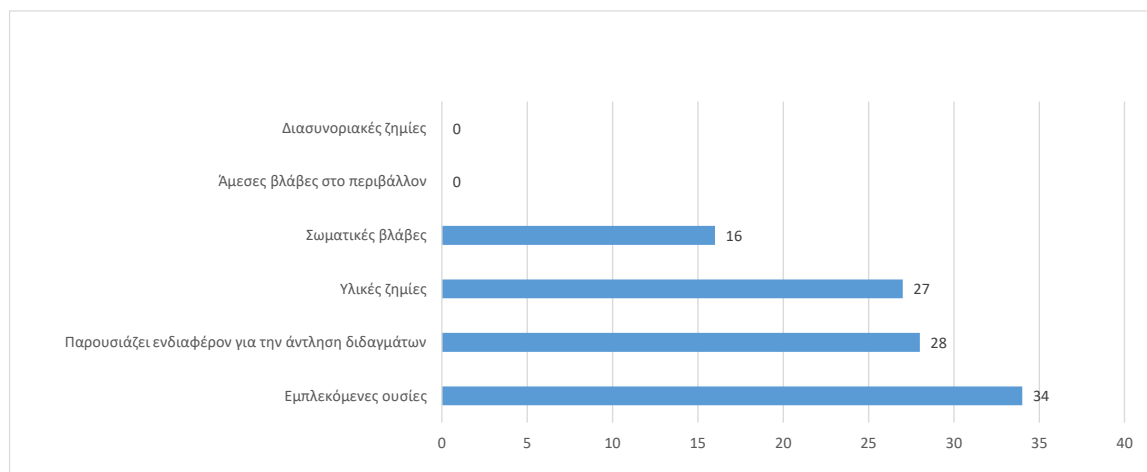

Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2019-2022, τα συνηθέστερα κριτήρια που αναφέρονται, από τα έξι που προβλέπονται στο παράρτημα VI, για την κοινοποίηση μεγάλου ατυχήματος στην Επιτροπή είναι τα ακόλουθα (πρβλ. *διάγραμμα 13*):

⁽³¹⁾ Πηγή: eMARS.

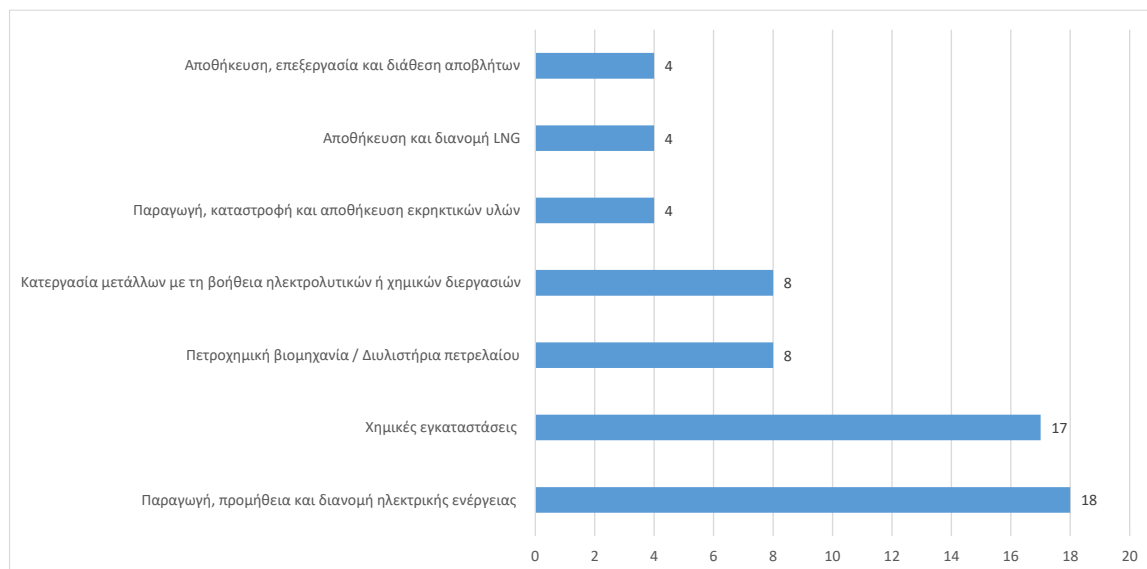
- ποσότητα εμπλεκόμενων ουσιών.
- παρουσιάζει ενδιαφέρον για την άντληση διδαγμάτων.
- υλικές ζημιές.

Διάγραμμα 13: Κριτήρια για την αναφορά μεγάλων ατυχημάτων στο eMARS την περίοδο 2019-2022³²

Όσον αφορά τη σχετική βιομηχανική δραστηριότητα, τα στοιχεία που συλλέχθηκαν δείχνουν ότι οι εγκαταστάσεις παραγωγής χημικών προϊόντων (33 ατυχήματα) και οι τομείς της πετροχημικής βιομηχανίας και των διυλιστηρίων πετρελαίου (29 ατυχήματα) ήταν οι πιο επιρρεπείς σε μεγάλα ατυχήματα κατά την περίοδο αναφοράς (πρβλ. διάγραμμα 14).

Διάγραμμα 14: Αριθμός ατυχημάτων και περιστατικών ανά τύπο δραστηριότητας τα έτη 2019-2022³³

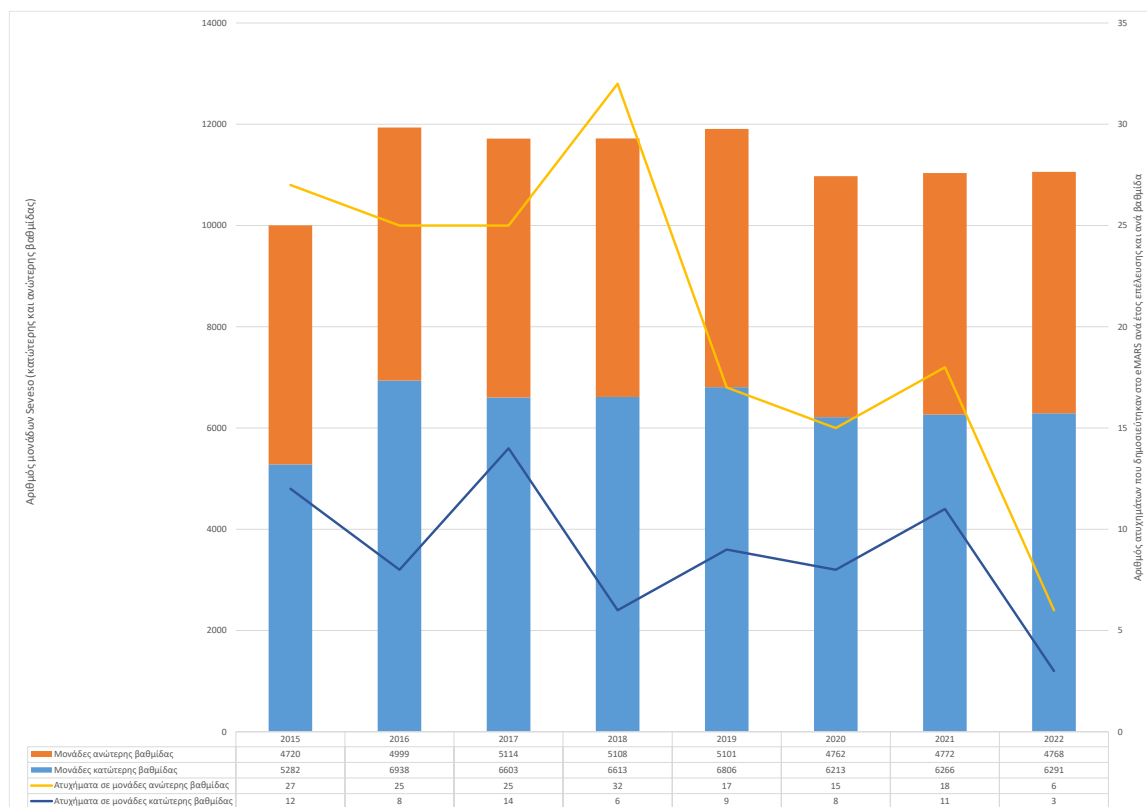

(³²) Το άθροισμα των κριτηρίων για την αναφορά είναι υψηλότερο από τον συνολικό αριθμό των αναφερόμενων ατυχημάτων, δεδομένου ότι ένα ατύχημα μπορεί να πληροί διάφορα κριτήρια.

(³³) Πηγή: eMARS.

Τα δεδομένα αυτά αποδεικνύουν ότι η οδηγία Seveso III συμβάλλει σημαντικά στην επίτευξη χαμηλής συχνότητας μεγάλων ατυχημάτων.

Διάγραμμα 15: Αριθμός ατυχημάτων σε σχέση με τον αριθμό των μονάδων Seveso κατά τα έτη 2015-2022

2 ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

Τα δεδομένα που ανέφεραν τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας Seveso III παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες για τον προσδιορισμό των μέτρων που απαιτούνται για την περαιτέρω βελτίωση της πρόληψης των βιομηχανικών ατυχημάτων. Για τον σκοπό αυτόν, προσδιορίστηκαν τέσσερις κύριες κατευθύνσεις:

1. βελτίωση της εφαρμογής και της συμμόρφωσης·
2. εφαρμογή απλουστευμένης και εξορθολογισμένης υποβολής εκθέσεων για τις επόμενες περιόδους αναφοράς·
3. ενίσχυση των ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με διδάγματα που αντλούνται και ορθές πρακτικές·
4. αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της βιομηχανικής ασφάλειας που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή μετάβαση.

Βελτίωση της εφαρμογής της οδηγίας Seveso III και της συμμόρφωσης με αυτήν

Τα κράτη μέλη όφειλαν να είχαν μεταφέρει την οδηγία Seveso III στο εθνικό τους δίκαιο έως τις 31 Μαΐου 2015. Τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο έχουν κοινοποιηθεί από όλα τα κράτη μέλη.

Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή παρακολουθεί στενά την ορθή μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, ενώ έξι διαδικασίες εκκρεμούν επί του παρόντος κατά κρατών μελών για μη ορθή μεταφορά της οδηγίας Seveso III στο εθνικό τους δίκαιο.

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται στην ενότητα 1 επισημαίνουν μερικά συνεχιζόμενα προβλήματα σε ορισμένα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή και τη δοκιμή του εξωτερικού σχεδίου έκτακτης ανάγκης (ΕΣΕΑ) και την ενημέρωση του κοινού. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τους λόγους μη συμμόρφωσης στα εν λόγω κράτη μέλη για να αξιολογήσει αν οι λόγοι αυτοί οφείλονται σε διαρθρωτικά ζητήματα, όποτε η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει, κατά περίπτωση³⁴. Οι ελλείψεις αυτές ενδέχεται να οδηγήσουν σε αυξημένους κινδύνους ατυχημάτων, υπονομεύοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τους στόχους της οδηγίας.

Για την περαιτέρω στήριξη των προσπάθειών εφαρμογής των κρατών μελών, η Επιτροπή θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει βασικά ζητήματα, μεταξύ άλλων μέσω ανταλλαγών στο πλαίσιο της ειδικής επιτροπής για την οδηγία Seveso, της ομάδας εμπειρογνομόνων και των τεχνικών ομάδων εργασίας, καθώς και μέσω εγγράφων καθοδήγησης και τεχνικών εκθέσεων.

Απλούστευση και εξορθολογισμός της υποβολής εκθέσεων

Η εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/1979 της Επιτροπής³⁵ εκδόθηκε το 2022 με σκοπό τη βελτίωση της διαδικασίας υποβολής εκθέσεων βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 και του άρθρου 21 παράγραφος 3 για την παροχή πληροφοριών στην Επιτροπή σχετικά με την τοποθεσία των βιομηχανικών μονάδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας Seveso III και σχετικά με την επέλευση μεγάλων ατυχημάτων. Η εκ νέου ανάπτυξη από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος (ΕΟΠ) των δύο βάσεων δεδομένων Seveso eSPIRS και eMARS και η ενσωμάτωσή τους στην «ευρωπαϊκή πύλη για τις βιομηχανικές εκπομπές»³⁶ οδήγησε επίσης στη δημιουργία μιας κεντρικής «υπηρεσίας μίας στάσης» που παρέχει πληθώρα πληροφοριών σχετικά με διάφορες πτυχές που σχετίζονται με τις εν λόγω βιομηχανικές εγκαταστάσεις στις αρμόδιες αρχές, στις βιομηχανίες, στις ΜΚΟ και στο κοινό. Αυτό συμβάλλει στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πλαισίου παρακολούθησης της μηδενικής ρύπανσης, όπως ορίζεται στην πορεία προς έναν υγιή πλανήτη για όλους (εμβληματική πρωτοβουλία 9).

Στις 23 Ιανουαρίου 2025 εκδόθηκε άλλη μια εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/113 της Επιτροπής για τον καθορισμό νέου υποδείγματος για την κοινοποίηση πληροφοριών από

(³⁴) Σύμφωνα με τις προτεραιότητες επιβολής, όπως ορίζονται στην ανακοίνωση «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» [C(2016)8600 final].

(³⁵) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2022/1979 της Επιτροπής, της 31ης Αυγούστου 2022, για τον καθορισμό του εντύπου και των βάσεων δεδομένων για τη διαβίβαση των πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 και στο άρθρο 21 παράγραφος 3 της οδηγίας 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και για την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης 2014/895/ΕΕ της Επιτροπής.

(³⁶) <https://industry.eea.europa.eu/>.

τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας Seveso III³⁷ σύμφωνα με το άρθρο 21 της εν λόγω οδηγίας.

Η νέα αυτή απόφαση αποσκοπεί στη βελτίωση της συνάφειας και της ποιότητας των δεδομένων που παρέχουν τα κράτη μέλη, μειώνοντας παράλληλα τον διοικητικό φόρτο, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Επιτροπής στο πλαίσιο των νέων πολιτικών κατευθυντήριων γραμμών της για την περίοδο 2024-2029. Εν προκειμένω, οι υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της εν λόγω εκτελεστικής πράξης απλουστεύθηκαν και εξορθολογίστηκαν σημαντικά σε σύγκριση με το προηγούμενο υπόδειγμα υποβολής εκθέσεων που προβλέπεται στην εκτελεστική απόφαση 2014/896/ΕΕ της Επιτροπής, ενώ παράλληλα διασφαλίστηκε η ουσιαστική συλλογή πληροφοριών για τους επόμενους γύρους υποβολής εκθέσεων, αρχής γενομένης από την περίοδο 2023-2026 (θα υποβληθούν το 2027), με έμφαση στα αριθμητικά και τυποποιημένα δεδομένα.

Ενίσχυση των ανταλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής

Οι εργασίες σχετικά με τα διδάγματα που αντλούνται από μεγάλα βιομηχανικά ατυχήματα και τις επιθεωρήσεις αποτελούν βασικό πυλώνα της οδηγίας Seveso III. Είναι σημαντικό να διατηρηθεί η κουλτούρα βιομηχανικής ασφάλειας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και να βελτιωθούν η πρόληψη και ο μετριασμός των ατυχημάτων.

Κατά τα τελευταία 30 έτη η Επιτροπή έχει παράσχει τεχνική και επιστημονική υποστήριξη στα κράτη μέλη, ιδίως μέσω της ανάλυσης των βιομηχανικών ατυχημάτων και της παροχής ανατροφοδότησης σχετικά με τα διδάγματα που αντλήθηκαν.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή συνέχισε να συνεργάζεται στενά με τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της ανάπτυξης ικανοτήτων όπου ήταν αναγκαίο. Αυτό περιλάμβανε ιδίως την τεχνική ομάδα εργασίας για τις επιθεωρήσεις και ένα πρόγραμμα αμοιβαίων κοινών επισκέψεων, στο πλαίσιο των οποίων μπορούν να προσδιοριστούν και να αξιολογηθούν μέτρα επιδόσεων, για παράδειγμα η κατάρτιση κοινού ορισμού δεικτών για την επιθεώρηση, η κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών ή η διοργάνωση εργαστηρίων σχετικά με ειδικές ανάγκες πολιτικής (π.χ. σχετικά με τα πυροτεχνήματα, τις εκρηκτικές ύλες και το νιτρικό αμμώνιο σε συνέχεια συγκεκριμένων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες). Η Επιτροπή παρείχε επίσης στήριξη για την ανάλυση των βιομηχανικών ατυχημάτων και των σχετικών κινδύνων και συνεπειών.

Αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων της βιομηχανικής ασφάλειας που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή, τους κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια και την ενεργειακή μετάβαση

Η επίτευξη των στόχων της οδηγίας Seveso III αντιμετωπίζει πλέον αναδυόμενες προκλήσεις που συνδέονται με την αναμενόμενη κλιμάκωση της έντασης και της συχνότητας των φυσικών φαινομένων εξαιτίας της κλιματικής αλλαγής και με την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών που συνοδεύουν την ενεργειακή μετάβαση. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια και

(³⁷) Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2025/113 της Επιτροπής, της 23ης Ιανουαρίου 2025, για τον καθορισμό του υποδείγματος για την κοινοποίηση πληροφοριών από τα κράτη μέλη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2012/18/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αντιμετώπιση των κινδύνων μεγάλων ατυχημάτων σχετιζόμενων με επικίνδυνες ουσίες και για την κατάργηση της εκτελεστικής απόφασης 2014/896/ΕΕ της Επιτροπής.

συνδέονται με τη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας και τις εχθρικές υβριδικές δραστηριότητες.

Φυσικοί κίνδυνοι, όπως σεισμοί, πλημμύρες, καταιγίδες, ακραίες θερμοκρασίες κ.λπ., μπορούν να προκαλέσουν μεγάλα ατυχήματα με πυρκαγιές, εκρήξεις και εκλύσεις τοξικών ουσιών σε μονάδες που επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταφέρουν επικίνδυνες ουσίες. Αυτές οι τεχνολογικές «παρενέργειες» των επιπτώσεων των φυσικών κινδύνων ονομάζονται ατυχήματα «Natech» και, κατά τα τελευταία έτη, αποτελούν πηγή αυξημένης ανησυχίας για την πρόληψη καταστροφών και τη διαχείριση κινδύνων σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Επιπλέον, με ισχυρές δεσμεύσεις για την απαλλαγή της ΕΕ από τις ανθρακούχες εκπομπές και δράσεις που βρίσκονται επί του παρόντος σε εξέλιξη για τη μετάβαση των πηγών ενέργειας, οι εθνικές κυβερνήσεις παγκοσμίως, μεταξύ άλλων και στην ΕΕ, εγκρίνουν πολιτικές και στρατηγικές για τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων και τη μετάβαση σε πιο βιώσιμες πηγές ενέργειας με σκοπό τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Ωστόσο, αυτές οι νέες τεχνικές ενέχουν δυνητικούς περιβαλλοντικούς, υγειονομικούς και οικονομικούς κινδύνους, καθώς και κινδύνους για τη μελλοντική ανάπτυξη και την αποδοχή από το κοινό εάν συμβάλλουν στην πρόκληση μεγάλων ατυχημάτων. Στο πλαίσιο αυτό, τα ζητήματα ασφάλειας που αφορούν τους συσσωρευτές και το υδρογόνο, ιδίως σε σχέση με τις αποθήκες και την αποθήκευση, θεωρούνται κρίσιμης σημασίας³⁸.

Στο πλαίσιο αυτό, η ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και ορθών πρακτικών μεταξύ αρχών και εμπειρογνομόνων θα αποτελέσει ουσιαστικό στοιχείο των δράσεων που απαιτούνται για τη διασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής της οδηγίας Seveso III και για την αντιμετώπιση αυτών των αναδυόμενων προκλήσεων. Αυτό είναι καίριας σημασίας για να διασφαλιστεί ότι οι προσπάθειες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής δεν οδηγούν σε περιβαλλοντική ρύπανση και καταστροφές και για να διασφαλιστούν η ασφάλεια και η ευημερία των πολιτών στην ΕΕ.

3 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η οδηγία Seveso III, η οποία καλύπτει πάνω από 11 000 μονάδες όπου ενδέχεται να υπάρχουν επικίνδυνες ουσίες, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην καθοδήγηση της εξαιρετικά βιομηχανοποιημένης ΕΕ προς την επίτευξη του στόχου μηδενικής ρύπανσης μέσω της πρόληψης των βιομηχανικών ατυχημάτων. Κατά την περίοδο 2005-2022 σημειώθηκαν κατά μέσο όρο λιγότερα από 30 μεγάλα ατυχήματα ετησίως στην ΕΕ, με ολοένα και μικρότερες επιπτώσεις. Ο αριθμός αυτός μειώθηκε περαιτέρω σε 22 μεγάλα ατυχήματα ετησίως κατά την περίοδο 2019-2022³⁹. Η εν λόγω οδηγία θεωρείται ευρέως

⁽³⁸⁾ Η Επιτροπή (MAHB) και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) έχουν διοργανώσει, για παράδειγμα, μια σειρά διαδικτυακών σεμιναρίων σχετικά με τους κινδύνους των καυσίμων υδρογόνου από το 2023, προωθώντας την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών σχετικά με τους εν λόγω νέους κινδύνους, από κοινού με χώρες και εμπειρογνώμονες της ΕΕ και του ΟΟΣΑ.

⁽³⁹⁾ Δεδομένα που προέρχονται από το eMARS, τα οποία δεν περιλαμβάνουν δεδομένα σχετικά με αναφορές ατυχημάτων που δημιουργήθηκαν πρόσφατα και που ενδέχεται να βρίσκονται σε κατάσταση «επεξεργασίας», και δεδομένα σχετικά με ατυχήματα που βρίσκονται ακόμη υπό διερεύνηση. Επιπλέον, τα δημοσιευμένα δεδομένα στο eMARS είναι αποσπασματικά, διότι η αναφορά περιστατικών μπορεί να συμβεί, κατά μέσο όρο, οποιαδήποτε χρονική στιγμή μεταξύ έξι μηνών και δύο ετών μετά την επέλευση του περιστατικού.

ως σημείο αναφοράς για την πολιτική για τα βιομηχανικά ατυχήματα και αποτελεί πρότυπο νομοθεσίας σε πολλές χώρες παγκοσμίως.

Η ανάλυση των εκθέσεων των κρατών μελών δείχνει ότι η οδηγία Seveso III εφαρμόζεται συνολικά ικανοποιητικά στην ΕΕ και ότι έχει σημειωθεί βελτίωση στην εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας Seveso III σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς. Ωστόσο, η πανδημία COVID-19 δημιούργησε επίσης συγκεκριμένες προκλήσεις όσον αφορά τη διενέργεια των επιθεωρήσεων και τη δοκιμή των εξωτερικών σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Η επόμενη περίοδος αναφοράς θα είναι σημαντική για να επιβεβαιωθεί ότι οι προκλήσεις αυτές ήταν πράγματι συγκυριακές.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αναγνωρίζει την ανάγκη να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την πρόληψη μεγάλων ατυχημάτων, όπως ζητείται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και στο σχέδιο δράσης για μηδενική ρύπανση. Αυτό συνδέεται επίσης με τις νέες πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την περίοδο 2024-2029, στις οποίες το θεματολόγιο για την ετοιμότητα αντιμετώπισης και την ασφάλεια της ΕΕ αποτελεί βασική προτεραιότητα.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παραμένει προσηλωμένη στη συνεργασία της με τα κράτη μέλη για τη βελτίωση της πρόληψης, της ετοιμότητας αντιμετώπισης και της αντιμετώπισης βιομηχανικών ατυχημάτων και για τη διασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής της οδηγίας στην ΕΕ των 27. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα καταβάλει περαιτέρω προσπάθειες για την ενίσχυση της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών με τα κράτη μέλη για την πρόληψη, την προετοιμασία και την αντιμετώπιση βιομηχανικών ατυχημάτων και για τη διευκόλυνση της ανταλλαγής διδαγμάτων που αντλήθηκαν από προηγούμενα ατυχήματα.

Επιπλέον, η Επιτροπή αναγνωρίζει την ανάγκη να ενισχυθούν οι προσπάθειες για την ενημέρωση και τη γνωστοποίηση στο κοινό ώστε να διατηρηθεί μια νοοτροπία ασφάλειας και να διευκολυνθεί η αποτελεσματική αντιμετώπιση σε περίπτωση ατυχημάτων. Η ασφάλεια δεν αποτελεί κόστος, αλλά επένδυση⁴⁰.

Στη μεταβαλλόμενη γεωπολιτική κατάσταση και σε ένα πλαίσιο όπου η Ευρώπη υπερθερμαίνεται δύο φορές ταχύτερα από τον παγκόσμιο μέσο όρο, η σχέση μεταξύ της ασφάλειας, της προστασίας και των περιβαλλοντικών πτυχών της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή αποτελεί υψηλή προτεραιότητα για την Επιτροπή για την περίοδο 2025-2029. Στο πλαίσιο αυτό, η οδηγία Seveso III αποτελεί βασικό μέσο για την επίτευξη των προτεραιοτήτων της νέας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την Ένωση Ετοιμότητας⁴¹, για την καλύτερη διαχείριση των κινδύνων, την προετοιμασία για την αντιμετώπιση κρίσεων και

(⁴⁰) Τα μεγάλα ατυχήματα μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις που συνδέονται με σημαντικό δυνητικό κόστος, όπως ανθρώπινο κόστος (οικονομικό και μη) και κόστος που σχετίζεται με την εκκένωση, τις ζημιές σε κτίρια, τη διακοπή της επιχειρηματικής δραστηριότητας, την προσωρινή μετεγκατάσταση επιχειρήσεων και τις υπηρεσίες αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, οι ευρύτερες επιπτώσεις μπορούν να αποτιμηθούν χρηματικά, όπως οι επιπτώσεις στο ποσοστό ανεργίας και στην στεγαστική αγορά, το περιβαλλοντικό κόστος, οι επιπτώσεις στην εθνική αλυσίδα εφοδιασμού, οι επιπτώσεις στον κλάδο των αερομεταφορών και το κόστος της αντιμετώπισης μέσω της διερεύνησης για την εκάστοτε κυβέρνηση. [RR1055 Modelling the economic impacts of an accident at major hazard sites \(hse.gov.uk\)](#), [hazards-26-paper-46-modelling-the-human-and-economic-costs-of-major-industrial-accidents.pdf \(icheme.org\)](#).

(⁴¹) Κοινή ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την Ένωση Ετοιμότητας [JOIN(2025) 130 final της 26.3.2025].

την ενίσχυση της ασφάλειας και της προστασίας του πληθυσμού μας. Σε συνδυασμό με τη συμφωνία για καθαρή βιομηχανία⁴², η οδηγία θα αποτελέσει επίσης τη βάση για τη βιώσιμη ευημερία και ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης.

(⁴²) Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση [COM(2025) 85 final της 26.2.2025].